

Сьогодні
02.03.2023

Урок
№46

Дата: 03.03.2023

Клас: 5 –А

Предмет: Пізнаємо природу

Вчитель: Капуста В.М.

**Гриби та лишайники. Будова шапинкових
грибів. Гриби, які можна побачити лише у
мікроскоп. Цвілеві гриби. Значення грибів у
природі та житті людини**

Мета уроку:

- надати уявлення про організми - тіла живої природи: гриби та лишайники, вчити ознаки грибів, органи, умови, необхідні для життя різних організмів (грибів);
- вчити розпізнавати і називати гриби різних груп (по 2-3 представники);
- виявляти пізнавальну активність на уроках;
- робити висновок про зв'язки організмів між собою і з неживою природою, виявляти емоційно-ціннісне ставлення до представників живої природи, піклуватися про них;
- виховувати дружні стосунки в класі, спільноті, розвивати увагу, мислення, мовлення.

Повторення. Як виникла Земля? – сучасні уявлення про виникнення Землі.

Німецький учений **Імануїл Кант (1724–1804)** припустив, що Сонячна система утворилася з гігантської холодної пилоподібної хмари. Частини цієї хмари перебували в постійному хаотичному русі, взаємно притягували одна одну, стикалися, ущільнювалися, утворюючи згущення, які стали рости і з часом дали початок Сонцю та планетам.

Академік **Отто Юлійович Шмідт (1891–1956)** вважав, що мільярди років тому навколо Сонця була гігантська хмара з холодного пилу і замерзлого газу. Під час руху її компоненти, взаємно притягуючись одні до одних, згущувалися і дали початок планетам Сонячної системи. Унаслідок зіткнення планет з космічними тілами їхні розміри збільшувалися. Теорію Отто Шмідта розвивають і в наш час.

Гіпотези І. Канта та О. Шмідта були дуже близькі.

Сьогодні
02.03.2023

Організація класу

Розпочнемо наш урок. Девіз нашого уроку:

Вигадай,
пробуй,
твори!

Розум,
фантазію
прояви!

Сьогодні
02.03.2023

LIVE

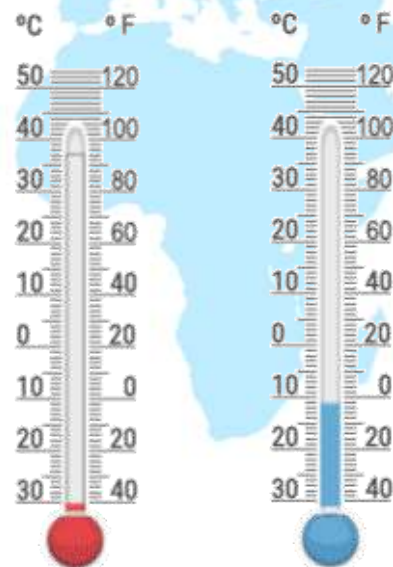
Програма «Як почуває себе ненька Україна?» в прямому ефірі

Привіт, друзі!
А яка зараз пора року?
Який місяць?
Яке сьогодні число?

Мої вітання!
Яким було вранці небо, коли ми
йшли до школи?
Що стосовно опадів?
Кому відома температура повітря?

**В теплий дощик
народився,
Парасолькою накрився,
Може б, з лісу пострибав,
Якби другу ногу мав.**

Гриб

До якої природи належать гриби?

Чи любите ви збирати гриби?

Які назви грибів тобі відомі?

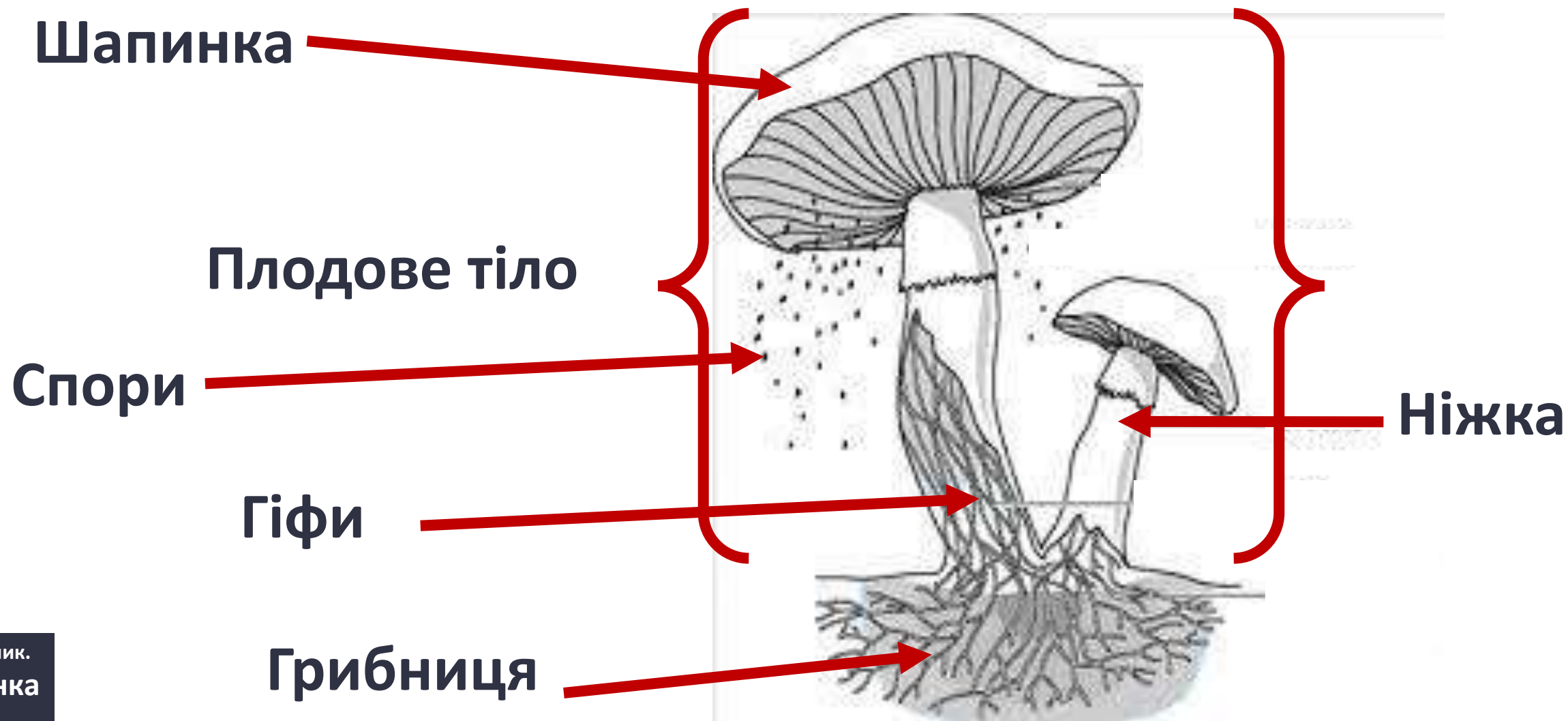

Гриби не відносяться ні до рослин, ні до тварин. Це окрема група організмів. Вони дихають, живляться, ростуть, розмножуються і відмирають.

**Тіло багатоклітинних грибів
утворене переплетенням
довгих мікроскопічних ниток
з клітин - гіфів. Їхня сукупність
має назву грибниця,
або міцелій.**

Шапинка і ніжка
гриба – це
плодове тіло,
яке виростає з
грибниці.

Шапинкові гриби поділяються на пластинчасті і трубчасті.

Пластинчасті гриби

Будова капелюшка
знизу

Груздь

Сироїжка

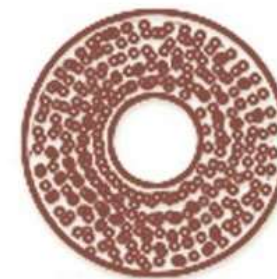

Печериця

Мал. 187. Шапинки пластинчастого (1)
і трубчастого (2) грибів

Трубчасті гриби

Будова капелюшки
знизу

Підосичник

ілий гриб

Підберезник

Сьогодні
02.03.2023

Є мікроскопічні гриби - цвільові

Сьогодні
02.03.2023

Робота в підручнику

Прочитай
підручнику про
цвільовий гриб
мукор.

Цвіль, яка з'являється на продуктах, що тривалий час лежали, – це також гриби – **цвілеві гриби**.

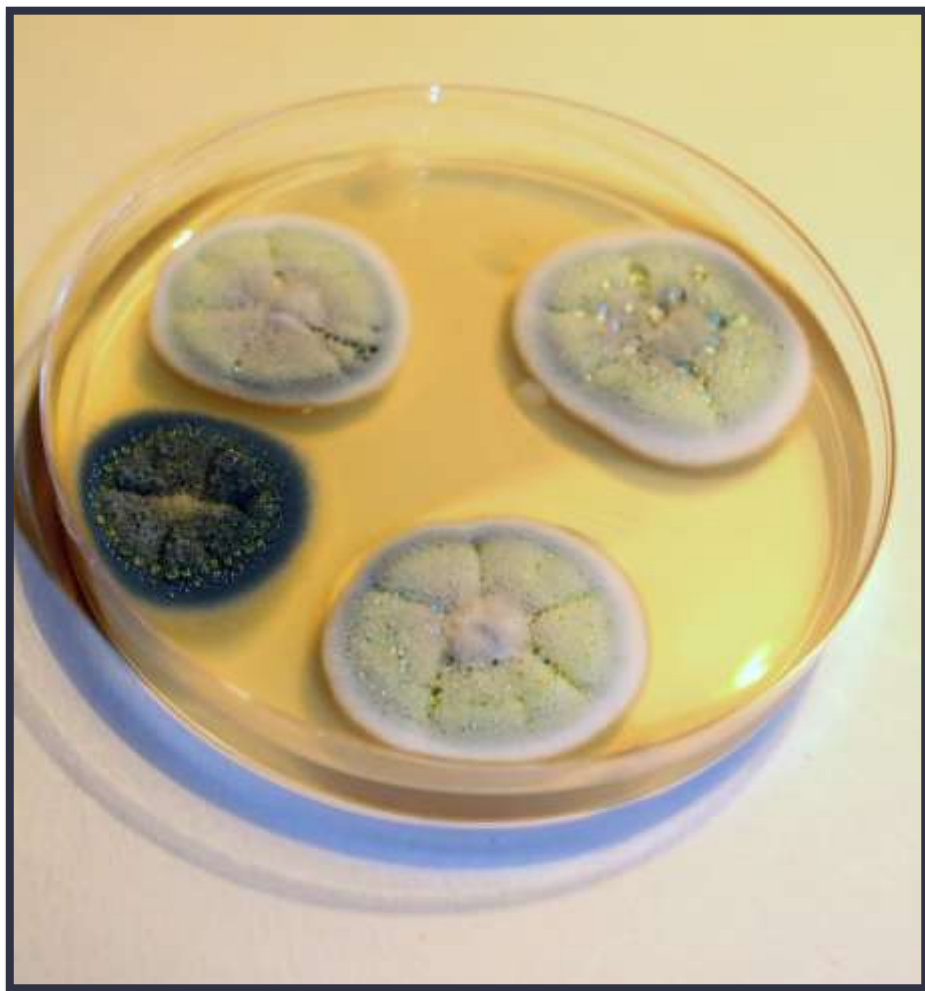
Найвідомішими з них є мукор, пеніцил, аспергіл. Одна частина міцелію мукора міститься в тій «їжі» (хліб, рештки організмів), з якої він отримує поживні речовини. Інша частина міцелію росте догори і на ній утворюються «кульки», у яких розвиваються спори.

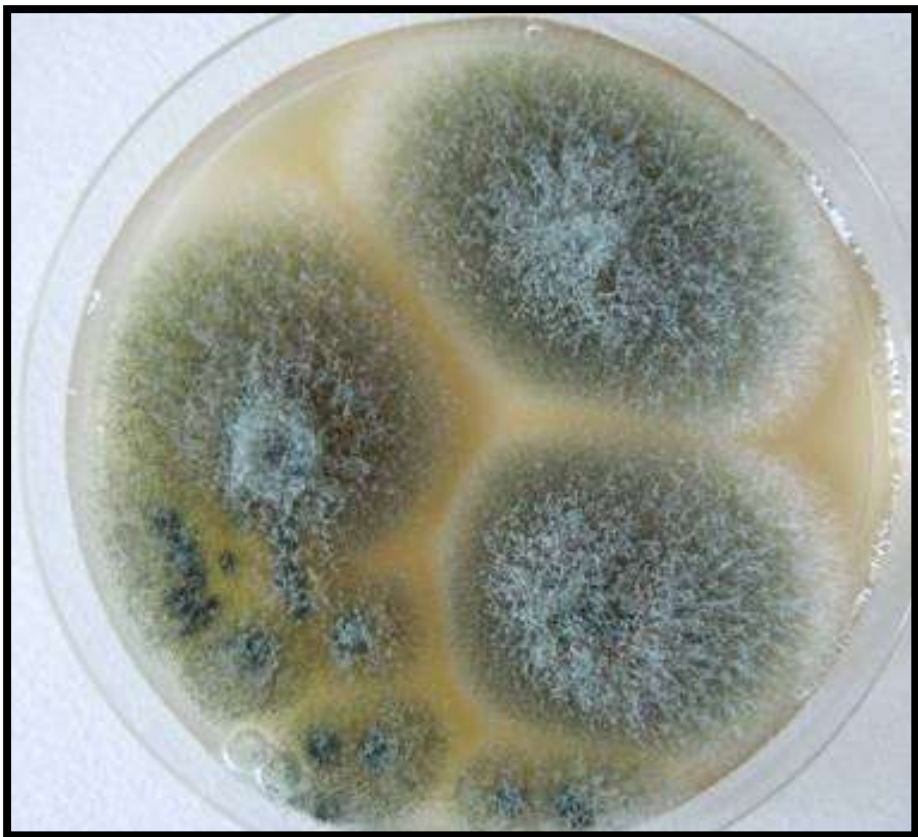

Сьогодні
02.03.2023

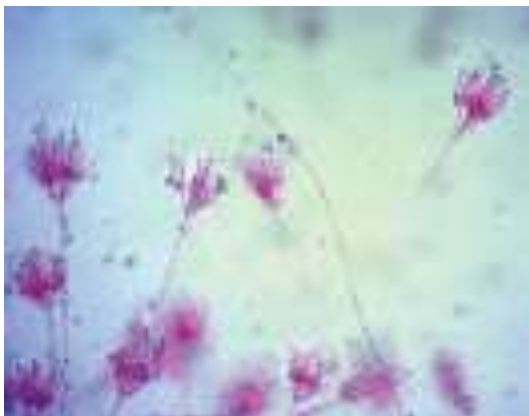
Пеніцил

Сьогодні
02.03.2023

Саме з пеніцилу отримано перший рятівний антибіотик пеніцилін

На верхівках міцелію пеніцилу та аспергілу утворюються «китички» зі спорами, а не «кульки».

Пеніцилін став найважливішим антибіотиком, застосування якого врятувало мільйони людських життів. Він і зараз допомагає успішно боротися з багатьма інфекційними захворюваннями.

Споживати запліснявілі продукти категорично заборонено, бо ці гриби утворюють дуже шкідливі речовини - мікотоксини. Їх також не варто нюхати, бо спори гриба, що розлітаються, можуть спричинити алергію та проблеми з диханням.

Сьогодні
02.03.2023

Нумо досліджувати

**Проведіть дослідження за
інструкцією в підручнику.
Зробіть висновки.**

Сьогодні
02.03.2023

Гімнастика для очей

Гімнастика для очей

Сьогодні
02.03.2023

Розглянь схему. Яку роль гриби відіграють у природі та житті людини?

Переробляють
рештки рослин і
тварин на родючий
ґрунт.

Гриби

Завдяки грибам
гниють відходи
виробництва та
сміття.

Із грибів
виробляють
ліки.

Гриби очищають
стічні води.

Багато шапинкових грибів живуть у взаємовигідному симбіозі з рослинами. Симбіоз - це взаємодія і співіснування різних організмів, які можуть бути вигідними і не вигідними, а навіть і шкідливими для організмів.

Гіфи грибів обплутують і навіть проникають у корені рослин для того, щоб обмінюватись з нею корисними речовинами.

Підосичник

Підберезник

Сажка пухирчата

Гриб трутовик

Чому, на твою думку, ці
гриби називають
паразитами?

Сьогодні
02.03.2023

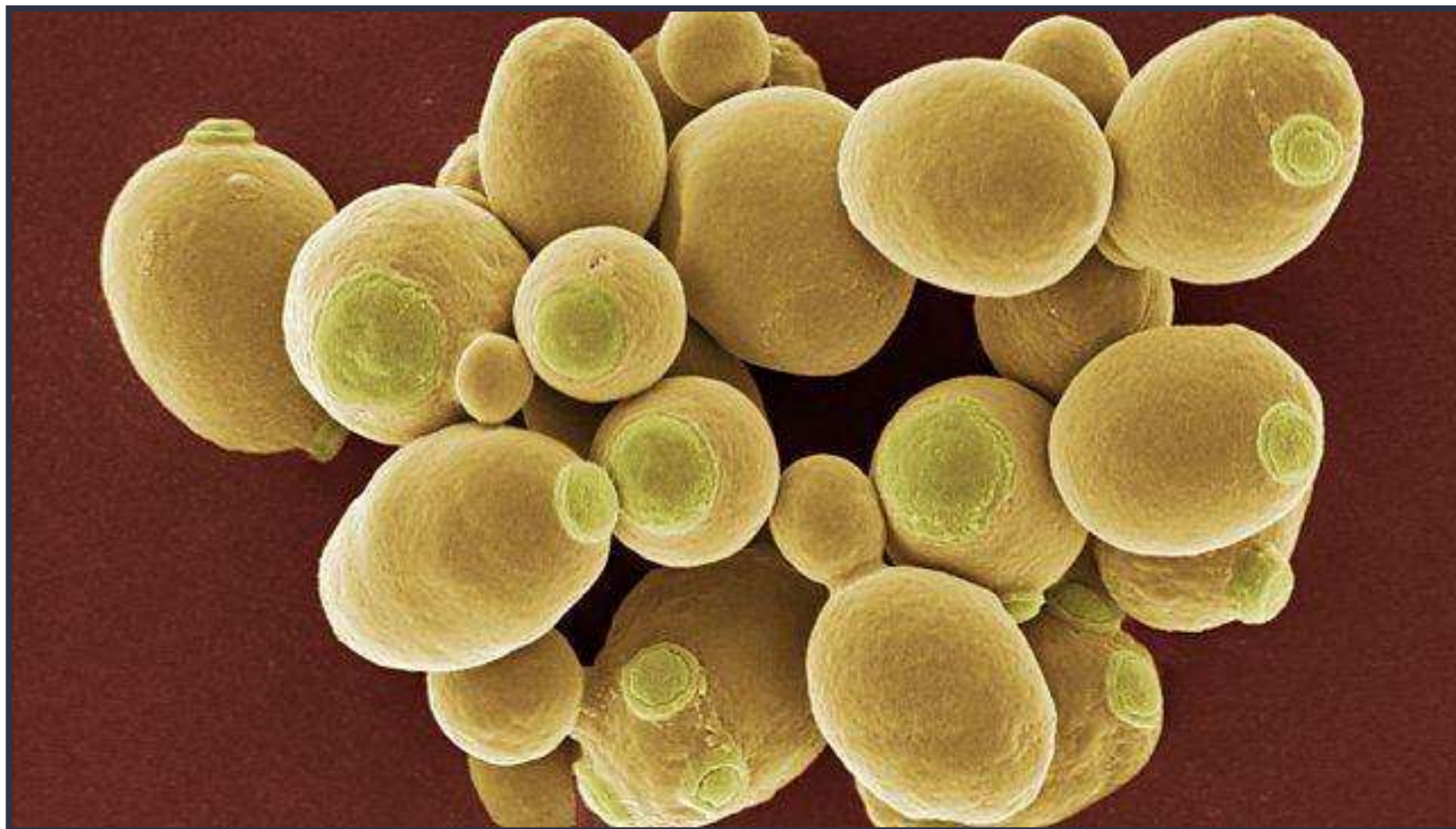
Гриби є в заквасках для кисломолочних продуктів

Сьогодні
02.03.2023

До грибів належать дріжджі

Сьогодні
02.03.2023

Чи звертав/-ла ти увагу на кольорові плями на камінні чи корі дерев?

**Це особливі організми -
лишайники. Унікальними їх
робить співжиття в одному
організмі різних істот - грибів і
одноклітинних водоростей.**

Сьогодні
02.03.2023

Домашнє завдання

Зворотній зв'язок Human або ел. пошта
valentinakapusta55@gmail.com

Підручник, с. 180-184 читати і
переказувати;

дати усні відповіді на питання с.184.

Виконай завдання за QR-кодом і
переконайся, чи ти засвоїв/-ла
основні терміни про гриби і
лишайники.

Використані джерела

- <https://vsimpptx.com/author/piznayemo-prirodu-d-bida-t-gilberg-ya-kolisnik-5-klas>

Підручник <https://pidruchnyk.com.ua/1718-piznaiemo-pryrodu-bida-5-klas.html>